

O B S A H

<u>Ú V O D</u>	9
1 Význam geologických věd pro poznání Země a praktickou činnost. Rozdělení geologických věd	11
2 Všeobecná geologie.....	14
2.1 Postavení Země ve vesmíru a v sluneční soustavě	14
2.1.1 Vznik sluneční soustavy a předgeologický vývoj Země	17
2.2 Stavba a složení Země a jejích vnějších obalů ..	19
2.2.1 Stavba a složení Země	21
2.2.2 Chemické složení Země	26
2.3 Geologie Měsíce a ostatních planet	28
2.4 Geologické datování	31
3 Všeobecná mineralogie	34
3.1 Úvod	34
3.1.1 Historický vývoj mineralogie	34
3.1.2 Definice nerostu	35
3.1.3 Rozdělení mineralogie	35
3.2 Vnitřní stavba nerostů	36
3.2.1 Krystal, amorfní látka	36
3.2.2 Základní buňka, krystalová mřížka	38
3.2.3 Typy krystalových mřížek, krystalografické symboly	40
3.2.4 Prvky a oddělení souměrnosti krystalové struktury	43

3.2.5	Ideální a reálný krystal, mřížkové poruchy	45
3.3	Vnější stavba nerostů	47
3.3.1	Růst krystalů	47
3.3.2	Tvary krystalů	49
3.3.3	Krystalografické soustavy	50
3.4	Chemický a fyzikální výzkum nerostů	54
3.4.1	Chemické vlastnosti nerostů	55
3.4.1.1	Typy vazeb, iontové poloměry, koordinační číslo, nejtěsnější uspořádání stavebních jednotek	55
3.4.1.2	Izomorfie a polymorfie	61
3.4.2	Fyzikální vlastnosti nerostů	63
3.4.2.1	Skalární vlastnosti krystalů	64
3.4.2.2	Vektorové vlastnosti krystalů	65
4	Systematická mineralogie	77
4.1	Prvky	78
4.2	Sulfidy a sulfosoli	80
4.3	Halogenidy	83
4.4	Oxidy	85
4.5	Oxosoli	90
4.5.1	Uhličitany	90
4.5.2	Sírany	91
4.5.3	Křemičitany (silikáty)	93
5	Petrografie	108
5.1	Základní pojmy a vlastnosti hornin	108
5.1.1	Horninotvorné nerosty	108
5.1.2	Textury a struktury hornin	110
5.1.3	Fyzikálně mechanické vlastnosti hornin a jejich průmyslový význam	110
5.2	Vyvřelé horniny	112
5.2.1	Vznik vyvřelých hornin	112
5.2.2	Nerosty vyvřelých hornin	114
5.2.3	Textury a struktury vyvřelých hornin	115
5.2.4	Rozdělení vyvřelých hornin	118
5.2.4.1	Hlubinné vyvřelé horniny	121

5.2.4.2	Žilné vyvřelé horniny	123
5.2.4.3	Výlevné vyvřelé horniny	123
5.2.4.4	Pyroklastické horniny	126
5.3	Usazené horniny	127
5.3.1	Vznik usazených hornin	127
5.3.2	Nerosty usazených hornin	129
5.3.3	Textury a struktury usazených hornin	130
5.3.4	Rozdělení usazených hornin.....	135
5.3.4.1	Úlomkovité usazené horniny.....	135
5.3.4.2	Cementační usazené horniny	138
5.4	Přeměněné horniny	145
5.4.1	Vznik přeměněných hornin	145
5.4.2	Nerosty přeměněných hornin	146
5.4.3	Textury a struktury přeměněných hornin	147
5.4.4	Rozdělení přeměněných hornin	147
6	Regionální geologie ČSSR	150
6.1	Geologická stavba Českého masívu	151
6.1.1	Spodní stavba Českého masívu	154
6.1.1.1	Moldanubikum (vltavsko-dunajská oblast)	154
6.1.1.2	Asyntská kra (tepelsko-barrandienská oblast)...	154
6.1.1.3	Kaledonská kra (západosudetská oblast)	155
6.1.1.4	Durynsko-saská kra (krušnohorská oblast).....	155
6.1.1.5	Moravsko-slezská kra	155
6.1.2	Svrchní stavba Českého masívu	156
6.2	Geologická stavba Západních Karpat	158
6.2.1	Vnější Západní Karpaty	158
6.2.1.1	Karpatská čelní hlubina (předhlubeň)	159
6.2.1.2	Flyšové pásmo	160
6.2.2	Vnitřní Západní Karpaty	160
6.2.2.1	Centrální Západní Karpaty	160
6.2.2.2	Pásmo kotlin, nížin a sopečných pohoří	163
6.2.2.3	Bradlové pásmo	164
7	Geologie ložisek nerostný surovin	166
7.1	Vznik a rozmístění ložisek nerostných surovin na území ČSSR	167

7.1.1	Endogenní ložiska	167
7.1.1.1	Magmatická ložiska	168
7.1.1.2	Pegmatitová ložiska	171
7.1.1.3	Pneumatolyticko-hydrotermální ložiska	171
7.1.2	Exogenní ložiska	172
7.1.2.1	Zvětrávací ložiska	173
7.1.2.2	Sedimentární ložiska	177
7.1.3	Metamorfogenní a metamorfovaná ložiska	184
7.2	Vyhledávání, průzkum a dobývání ložisek	185
7.2.1	Vyhledávání ložisek	186
7.2.2	Průzkum ložisek	186
7.2.3	Dobývání ložisek	187
7.3	Základní hlediska posuzování kvality surovin v silikátovém průmyslu	189
7.4	Vlivy působící na kvalitu surovin v silikátovém průmyslu během těžby	196
8	Látky vznikající tepelným zpracováním keramic- kých surovin	199
9	Člověk jako geologický činitel	204
9.1	Zásahy do půdotvorného procesu	204
9.2	Těžba nerostných surovin	205
9.3	Zásahy do hydrosféry	207